

La frase del dia

“Cal establir un mecanisme que pugui permetre integrar a la UE estats independents nascuts per vies democràtiques”

Quim Torra, PRESIDENT DE LA GENERALITAT

Tribuna

Antoni Dalmau i Ribalta. Escriptor

Foto fixa

No descobrirem en aquest article res que no sapigueu. Però voldria deixar una foto fixa d'una situació concreta, que és fidel reflex de moltes més que es produeixen per tot el país. I ho faig per als optimistes recalitrants en matèria de llengua, per als qui ja estan contents perquè de fet cada vegada hi ha més gent que parla català i per als qui troben exagerades les crítiques al fracàs de la immersió lingüística a secundària.

Situació: planta d'un gran centre hospitalari de Barcelona, torn de nit. Hi ha força calma, avui. No sabria dir quant de personal hi corre, però almenys hi ha dos infermers que no paren. Són els nostres àngels de la guarda. Ell parla castellà i constato que no canvia en cap moment de llengua, sens dubte perquè no li fa cap falta, encara que jo li parlo en tot moment en català. La llengua diversa no és cap inconvenient entre nosaltres, com és lògic i com sol ser corrent per tots els racons de Catalunya. La infermera, que sembla la principal responsable del servei, és catalanoparlant. Adapta en tot moment la parla a la del malalt que té al davant, tot un gest d'amabilitat i cortesia que els pacients sens dubte agraeixen. Al seu company, ella li parla sempre en castellà, segurament perquè, treballant en aquest context concret on es troba, està completament habituada a fer-ho, i sens dubte perquè forma part de les legions de catalans que estan disposats a cedir l'ús de la seva parla en la seva relació amb els companys castellanoparlants. Ell no té cap necessitat de parlar en català: tots ens entenem. Tot amistós i distès. Així, doncs, la llengua comuna dels treballadors, la castellana.

L'endemà al matí, quan es produeix el canvi de torn i comencen les visites dels grups de metges, titulars i en pràctiques, hi ha un batibull excessiu de veus a la planta i, fet i fet, tothom parla en castellà. Naturalment, desconec

l'idioma matern de cadascú, però després descobreixo que, quan fan grupets o en les converses bilaterals, molts d'ells s'expressen en català entre ells. De seguida, però, quan es forma el grup més gran, tots parlen en llengua castellana. Ja no cal dir-ho quan es tracta del personal de neteja, integrat en bona part per dones immigrades. Quan metges i infermeres parlen amb els pacients, no em sembla trobar gaires castellanoparlants que utilitzin el català, llevat que el pacient sigui una persona d'edat avançada. A mi em parlen en castellà: cap problema, tots ens entenem. Fan bé la seva feina i nosaltres, els malalts, només tenim lloances per a ells i per a l'hospital.

Aquesta és la foto fixa de la situació de la llengua catalana. Una allau de persones que han nascut o han vingut a viure a Catalunya i que ben poques vegades al dia utilitzen la llengua pròpia del país. Poden viure perfectament en tots els medis, en tots els contextos, del país, i no els caldrà mai descavalcar del

“Aquesta és la foto fixa de la situació: una allau de persones que han nascut o han vingut a viure a Catalunya i que ben poques vegades al dia utilitzen la llengua pròpia del país

seu idioma. Quina sort que tenen. Nosaltres fem el salt de manera contínua, sigui de manera obligada en determinats contextos, sigui perquè som tan ben educats que sempre donem facilitats al desconegut perquè no tingui problemes de comprensió amb aquesta llengua que, en realitat, no fa cap falta. Ens proposem fer ús de la nostra llengua allà on anem, però no ens és possible. I als nois i noies que surten de molts dels nostres instituts ningú no els demanarà que acreditin el coneixement de la llengua catalana per a les feines precàries que els esperen.

I ara, si voleu, parlem d'aquests mestres exagerats i pessimistes que diuen que el català s'acabarà a mitjà termini: són una autèntica llauna, amb els seus mals averanys. I dels partits espanyolistes que s'esquincen les vestidures davant l'ús abusiu del català, que pel que es veu arracona el castellà per tot arreu on passa: pobre castellà, inert davant la fúria del sobiranisme irredeempt. I de les normes estatals, sempre amb el castellà preeminent. I de la vergonya del PSC, que diu literalment que “el procés independentista ha associat el català a la seva causa, i [ha fet] una utilització partidista al voltant del seu ús, especialment a l'escola”. Textual.

I, en conseqüència, es disposa a mistificar el llegat de Marta Mata i de molts de nosaltres mateixos –redactors de programes i de lleis de normalització lingüística al Parlament durant molts anys– per esgarrapar, potser, alguna miserable parcel·leta dels antics votants de Ciutadans: ara, doncs, cal parlar de “flexibilització”, que és un concepte multiús que ha de complaure forçosament tothom. I, no cal dir-ho, parlem dels jutjats i de la tele i de les empreses i de la premsa i del cinema, etc. Aquest és el panorama. No sé pas de què es queixen, aquests mestres rondinaires...

De set en set

Jaume Oliveras i Costa

Peix al cove

Des del Pacte del Majestic, la primavera del 1996, mai Catalunya havia tingut tanta capacitat per incidir en la política espanyola.

Aleshores, Jordi Pujol imposà les condicions i trià el cove per recollir el peix, tot i que potser es va conformar massa aviat i podia haver exigut molt més. Al maig d'aquell any, després de dos mesos de negociació, Aznar aconseguia la investidura per majoria absoluta i Convergència es disposava a pagar el preu davant un nacionalisme radical poc sensible al pacte.

Vint-i-tres anys després vivim un nou capítol d'aquella situació, amb tres diferències notables. La primera motivada pel fet que el pacte no és amb els populars, sinó amb els socialistes; la segona és que avui qui seurrà a la banda catalana no és el nacionalisme, sinó l'independentisme, i la tercera, la més diferencial, és que l'entorn és molt diferent quan s'ha de pactar amb gent a la presó i a l'exili.

El clan de Sánchez sap que la pròpia supervivència és en mans dels independentistes catalans, que a la vegada tenen el convenciment que ara poden triar la mida del cove. És normal que els actuals dirigents del PSOE –no pas els barons– tinguin pressa i que Esquerra vulgui marcar el ritme compassat, a més d'intentar portar Junts al vaixell del pactisme. El sanchisme s'hi juga el seu present però Esquerra arrisca el seu futur.

Amb tot, tornem a estar en l'escenari del peix al cove i del possibilisme com a mal menor. La ultradreta més ferotge és a la cantonada i l'independentisme necessita un xic d'aire, però es pot cedir en un context amb presos i exiliats? La pregunta és pertinent quan no es parteix de zero, sinó d'una intensa història de despropòsits. Temps de grans consensos, potser sí, però no a qualsevol preu.

Sísif

Jordi Soler

